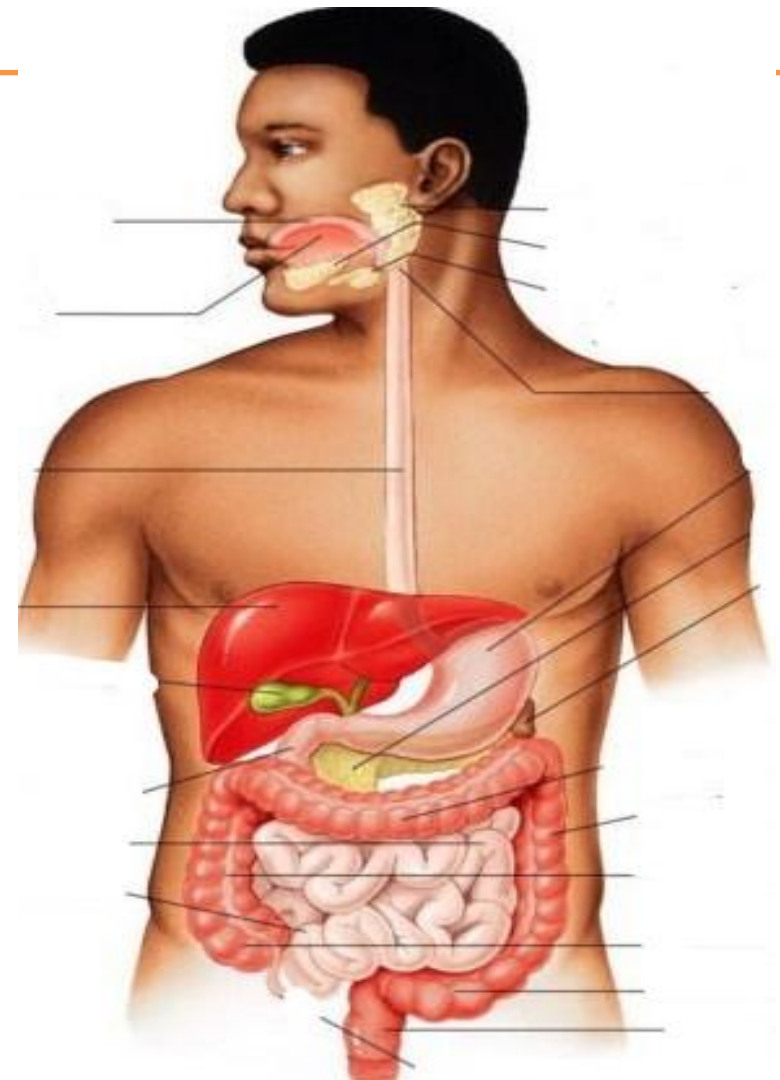
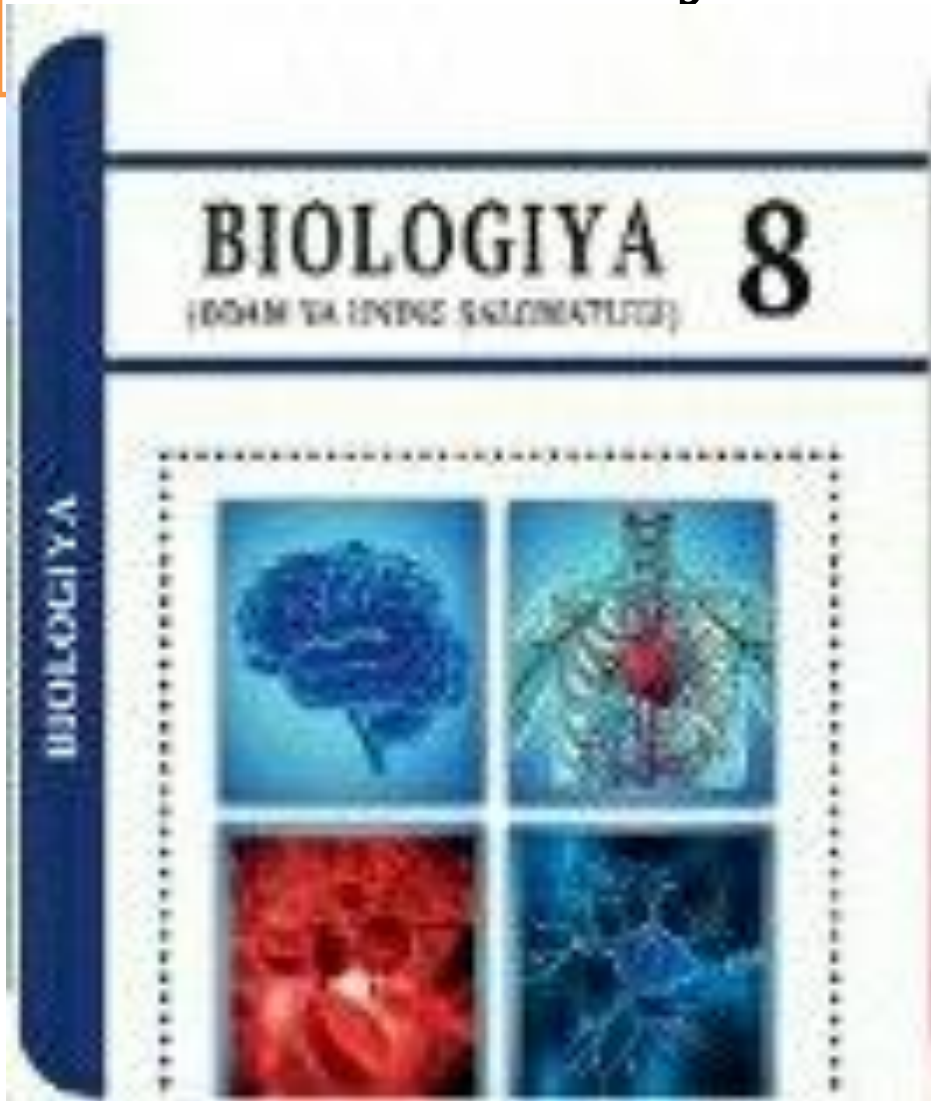

8- sinf Odam va uning salomatligi

Kirish. Tibbiyot fanining rivojlanish tarixi

Gormonlar va ularga xos belgilarni yozing

1-	Gormon	2-	Vazifasi
A	Tiroksin	1	Qonda kalsiy ,fosfor miqdorini boshqarish
B	Parat gormon	2	Nerv va qo`zga`luvchanlikni kuchaytirish
C	Timozin	3	Limfositlar hosil bo`lishini kuchaytiradi

To`g`ri ketma ketlikni aniqlash topshiriqlari

**Kichik qon aylanish doirasi bo`ylab
qon oqish yo`lini yurakda tartib bilan
joylashtiring**

A.O`pka arteriyasi

B.O`pka venasi

C.O`ng yurak qorinchasi

D.O`pka kapillyarlari

E. Chap yurak bo`lmasi

1. C; 2.A; 3.D; 4. B; 5. E

Mavzu: Tibbiyot fanining rivojlanish tarixi

Salomatlikning inson uchun ahamiyati

**Odam va uning salomatligi fani
bo`limlari**

**Anatomiya va fiziologiya fanlari
rivojlanish tarixi**

**Tibbiyot fani rivojiga hissa qo`shgan
vatandoshlarimiz**

**Tibbiyot fanlari yutuqlari va
muammolari**

Salomatlik tuman boylik

**Salomatlik
sirlari**

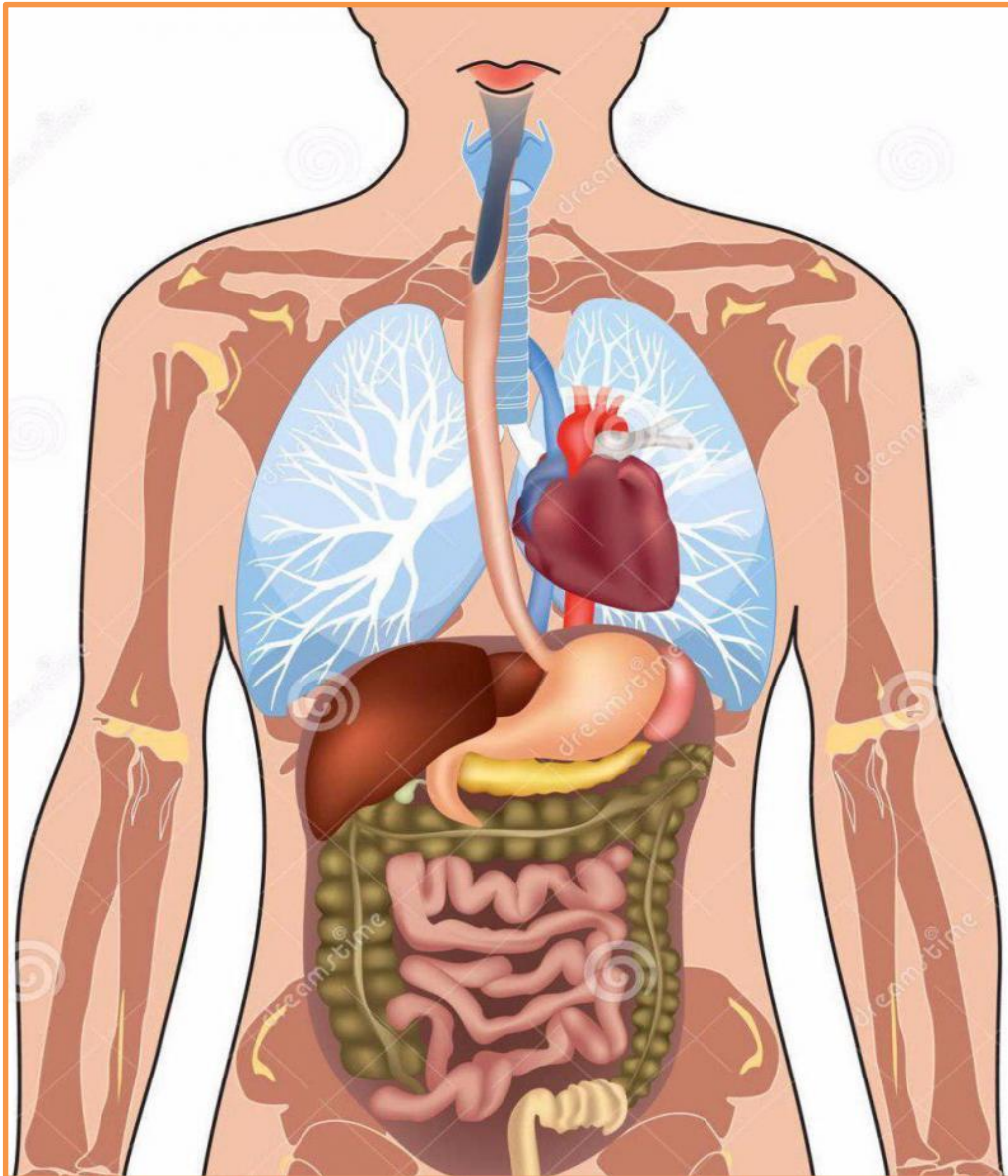
Sport

**Sog`lom
turmush
tarzi**

**Sog`lom
ovqatlanish**

Kun tartibi

Anatomiya

Odam anatomiyasi – inson organizmi, a ‘ zolari va ularni hosil qiladigan to‘qimalarning tuzilishi va shaklini odamning yoshi, individual xususiyatlarini hisobga olgan holda o ‘ rganadigan fandir.

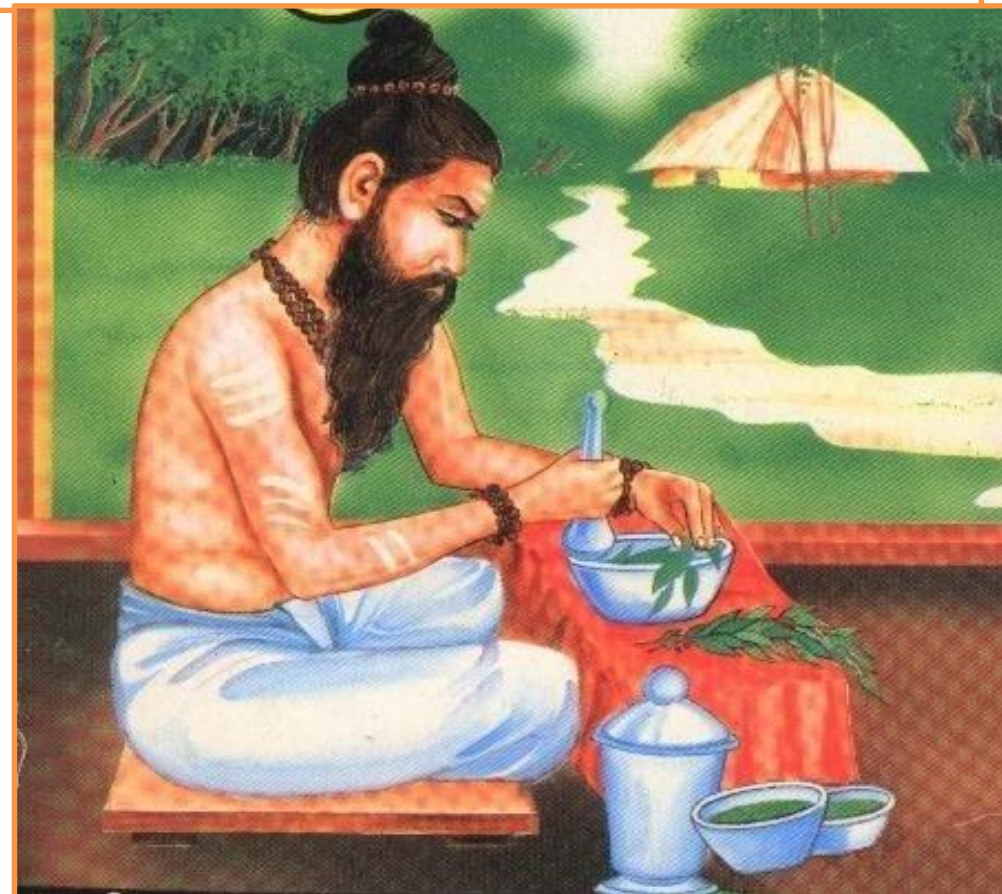
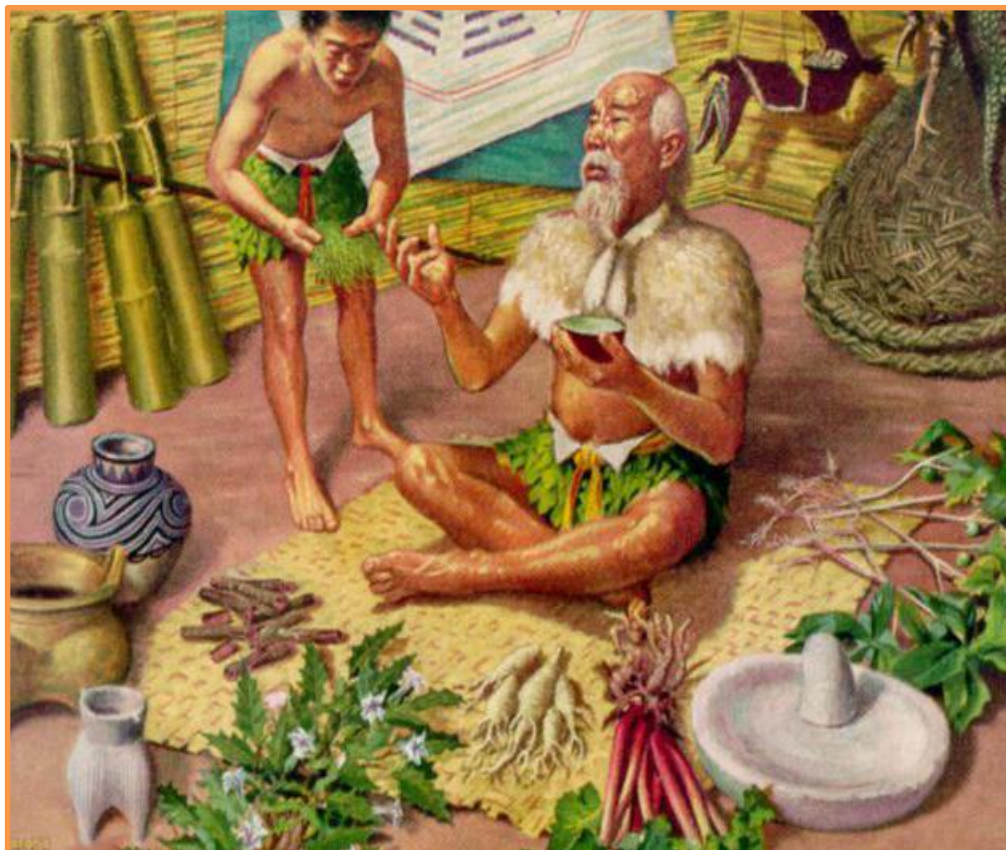

**Odam
fiziologiyasi –
hujayra, to‘qima,
organ, organlar
sistemalari va
odam
organizmidagi
hayot – faoliyat
jarayonlari
funksiyalarini
mexanizmlarni
o‘rganadi.**

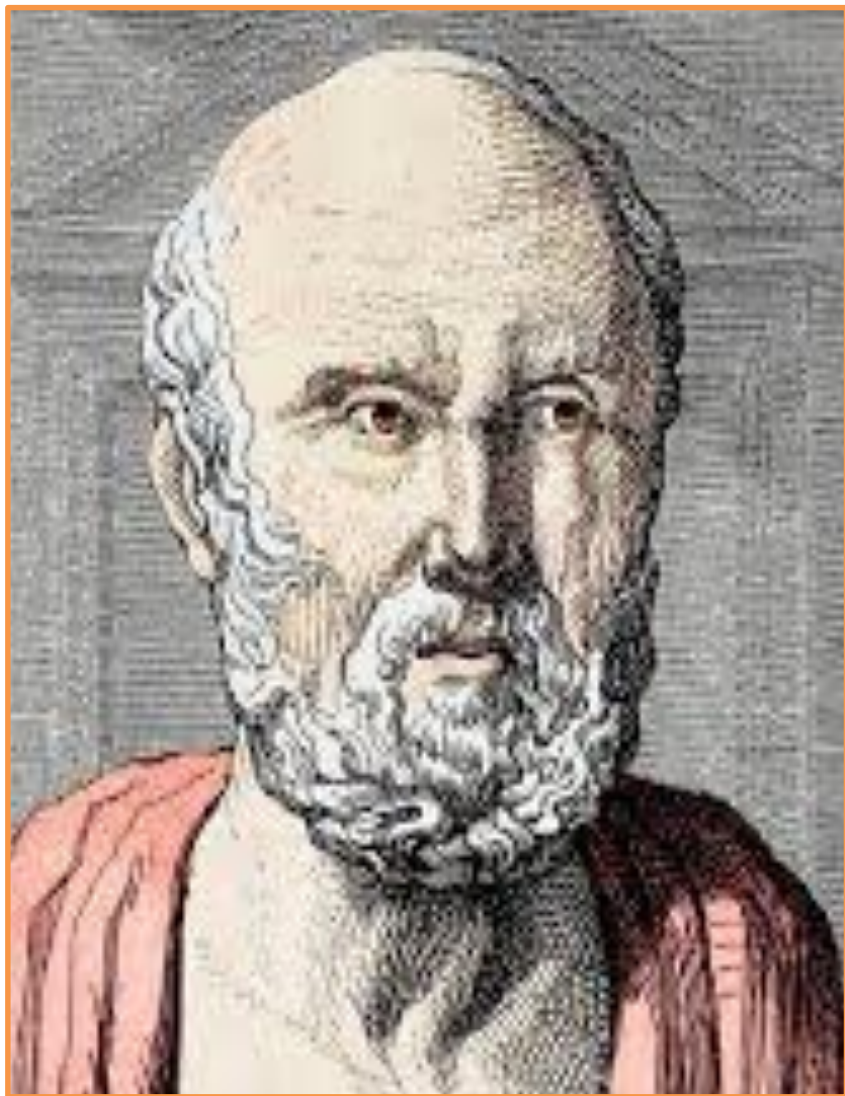
**Gigiyena-odam
salomatligiga
turmush va
mehnat
sharoitining
ta`sirini o`rganadi**

Tibbiyot fanlari rivojlanish tarixi

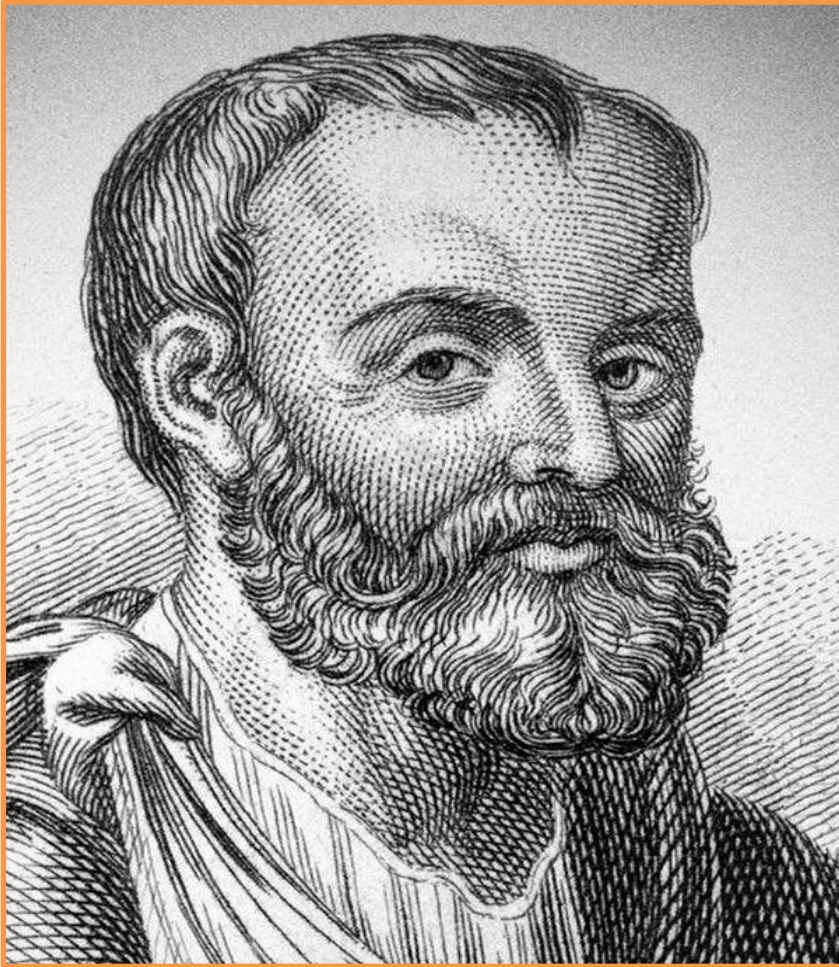

Inson tanasi tuzilishi haqida to'liq tushunchaga ega bo'lmagan shifokorlar bemorlariga yetarli yordam bera olmaganlar

Gippokrat – buyuk shifokor

**Yunon-shifokori.
Odamning to`rt
xil mijozi,
organlar tuzilishi,
organizm bir
butunligi
to`g`risida
g`oyalarni ta`sis
qilgan**

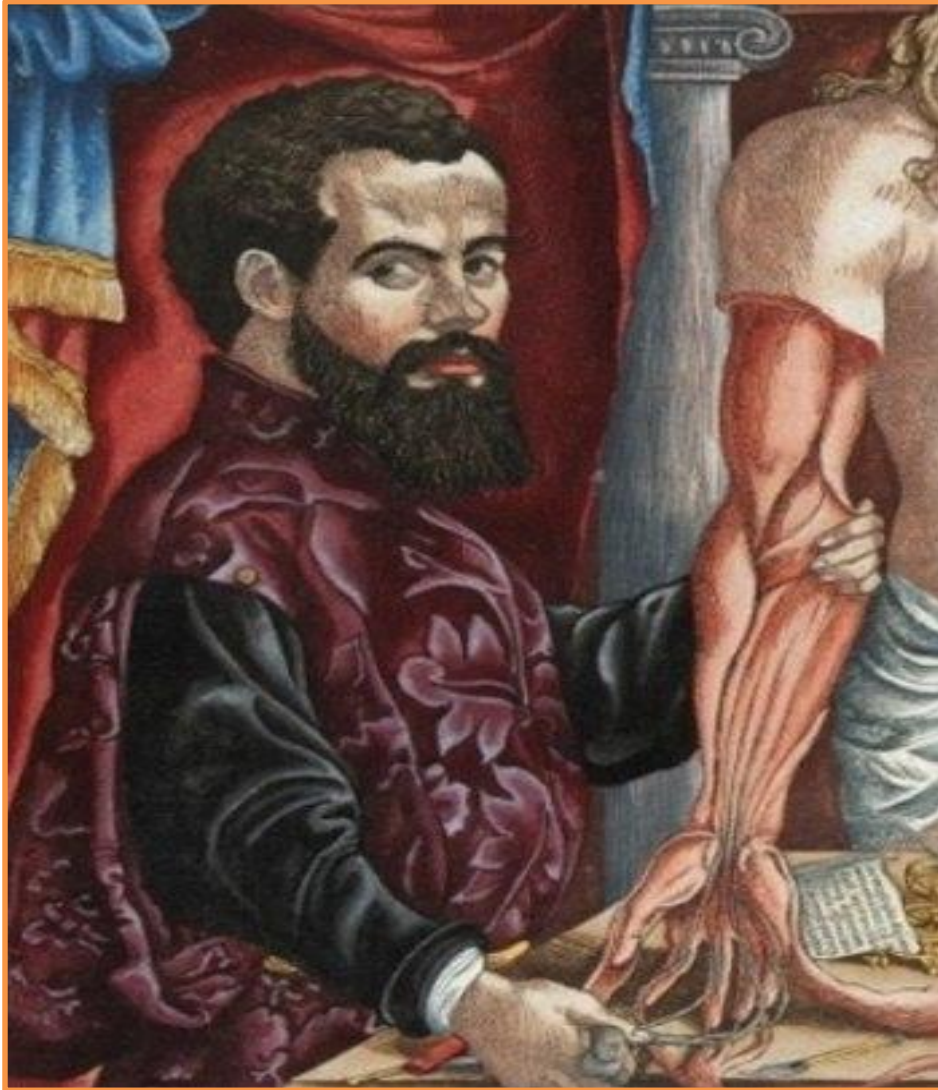

Aristotel –

Ca^+
 $\text{Na}^+ \text{Cl}^-$
 HCO^-

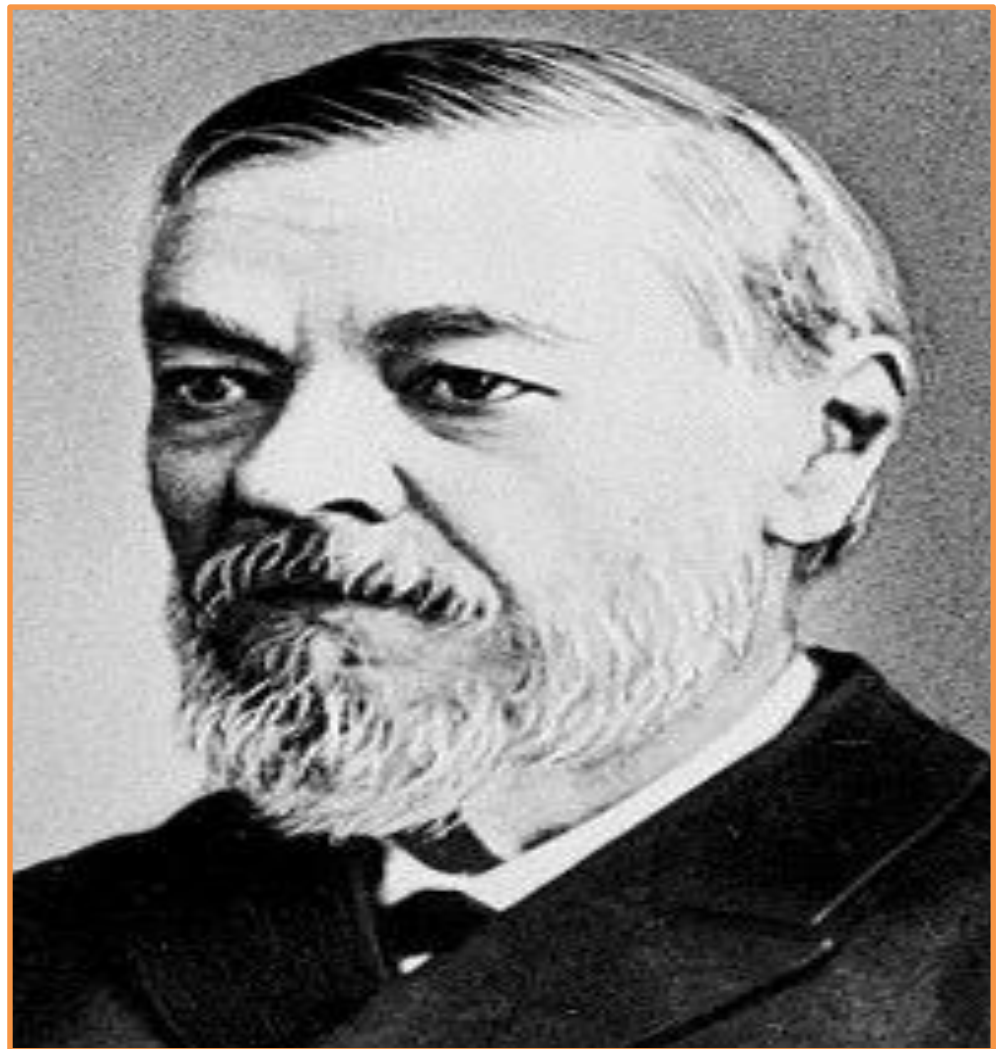
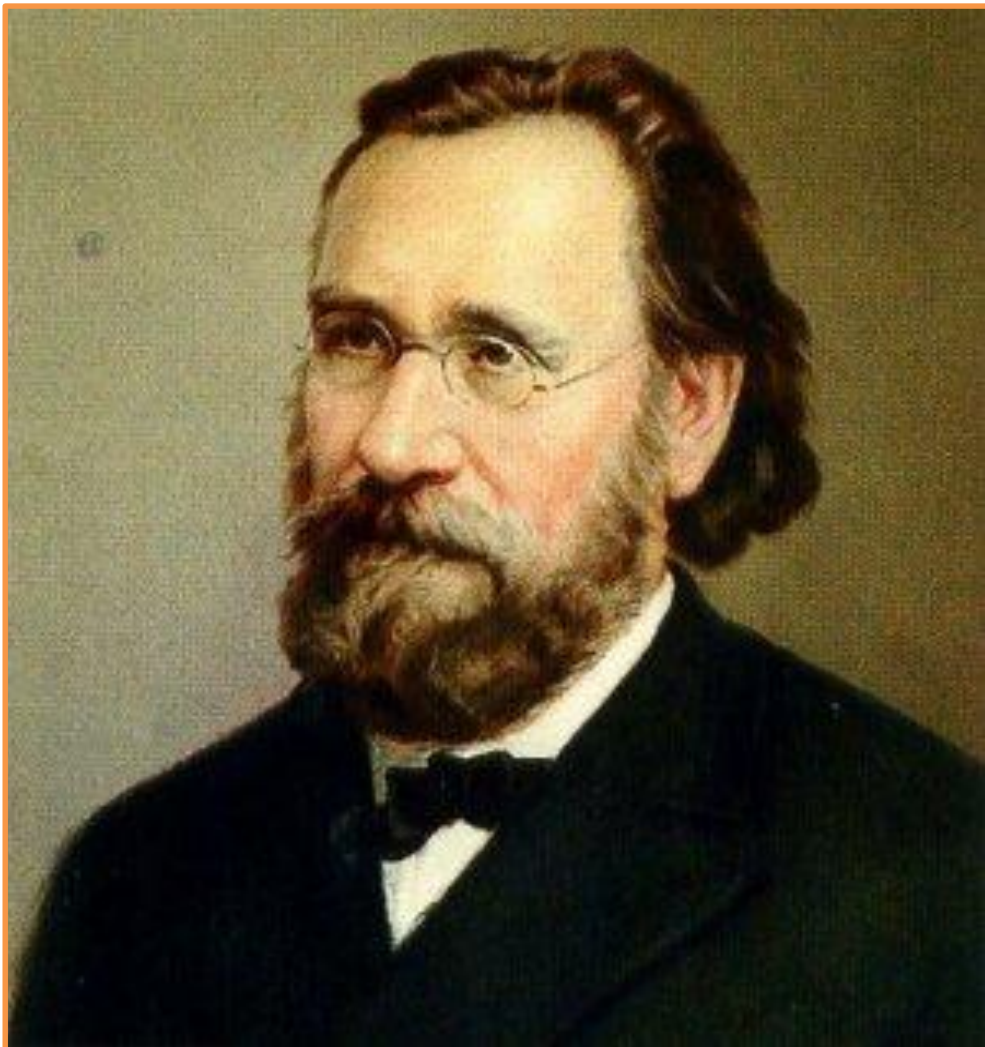

Andreas Vezaliy - italiyalik shifokor

**Anatomiya fani
asoschilaridan
biri.**

**“Odam tanasi
tuzilishi
asarida”,
barcha
organlarni
rasmlar orqali
tasvirlagan.**

Mechnikov-Mikrobiologiya, immunologiya sohalariga asos solgan.

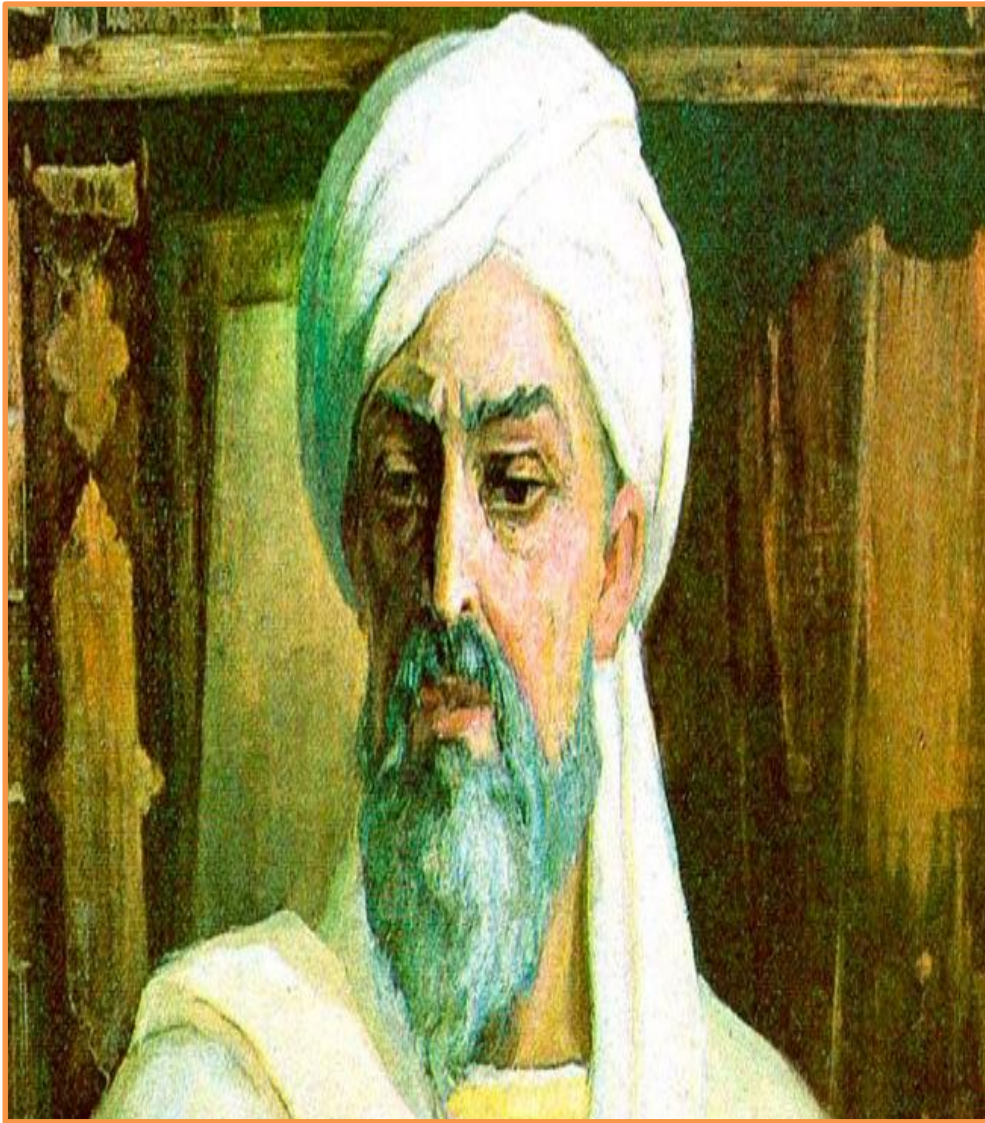
Sechenov- Bosh miya reflektorlik xususiyatini o`rgangan.

Абу Райхон Беруни

973- 1048

**Enseklopidest olim.
Olimning “Saydana”
asarida 880 ga
yaqin o`simliklar
turiga ta`rif
berilgan.O`simlik,
hayvon mahsulotlari
va minerallardan
tayyorlangan
1000dan ortiq dori
darmonlar
to`g`risida tavsif
berilgan**

980- 1037

Buyuk mutafakkir ibn Sinoning “Kitob al-qonun fittibb “kitobida odam anatomiyasi, fiziologiyasi va gigienasi kabi tibbiyotning nazariy fanlariga hamda ichki kasalliklar, jarrohlik, dorishunoslik, yuqumli kasalliklarga taalluqli bilimlar bayon etilgan.

**Aripov O'ktam
Aripovich
1927- 2001**

**Buyrak
ko'chirib
o'tkazish**

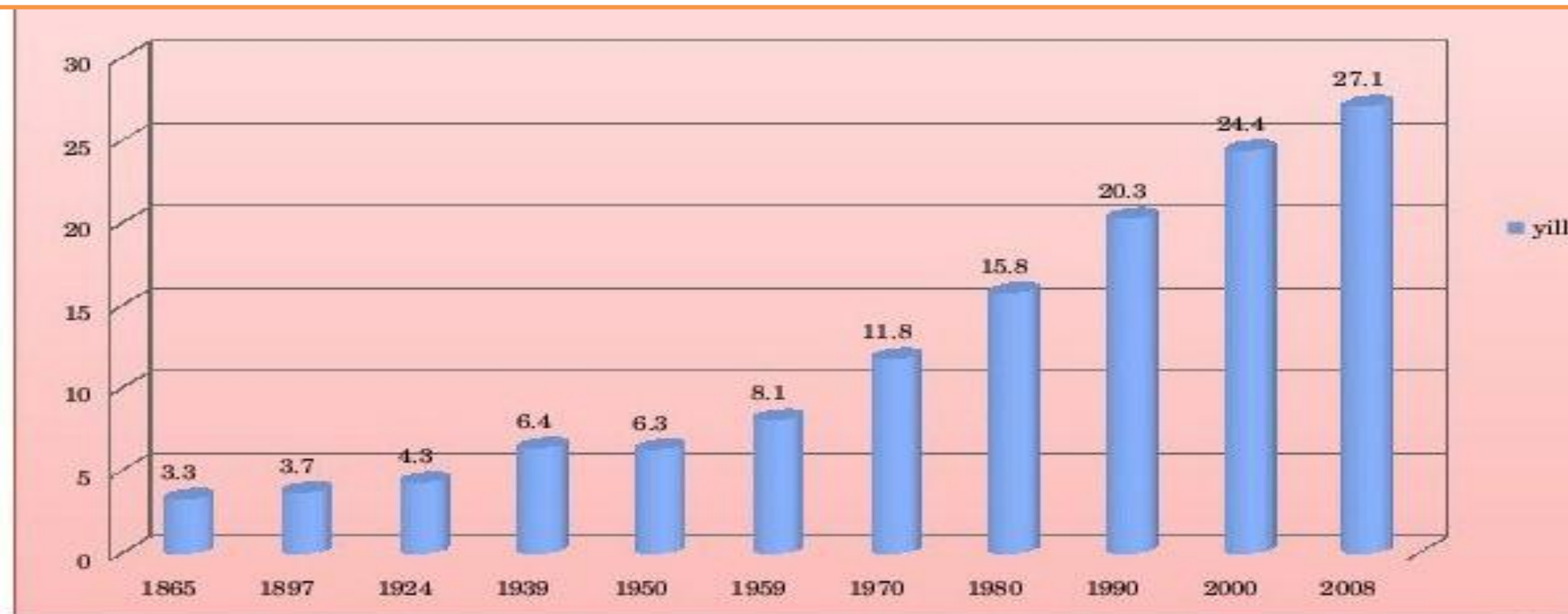
**To'raqulov Yolqin
Xolmatovich
1916- 2005**

**Atoqli bioximik,
biologiya va
O'zbekistonda
tibbiyot fanlari
tashkilotchisi.
Qalqonsimon bez
gormonlari, hujayra
metabolizmi va
endokrin xastaliklarni
o'rgangan.
Kasalliklarga tashxis
qo'yish va yangicha
davolash usullarini
ishlab chiqqan.**

Fan va texnika rivojlanishi organizmni tadqiq qilishning yangi metodlari yaratilishi odam organizmini mukammal darajada o`rganishga imkon yaratdi.

O`zbekiston aholi soni o`sib borishi

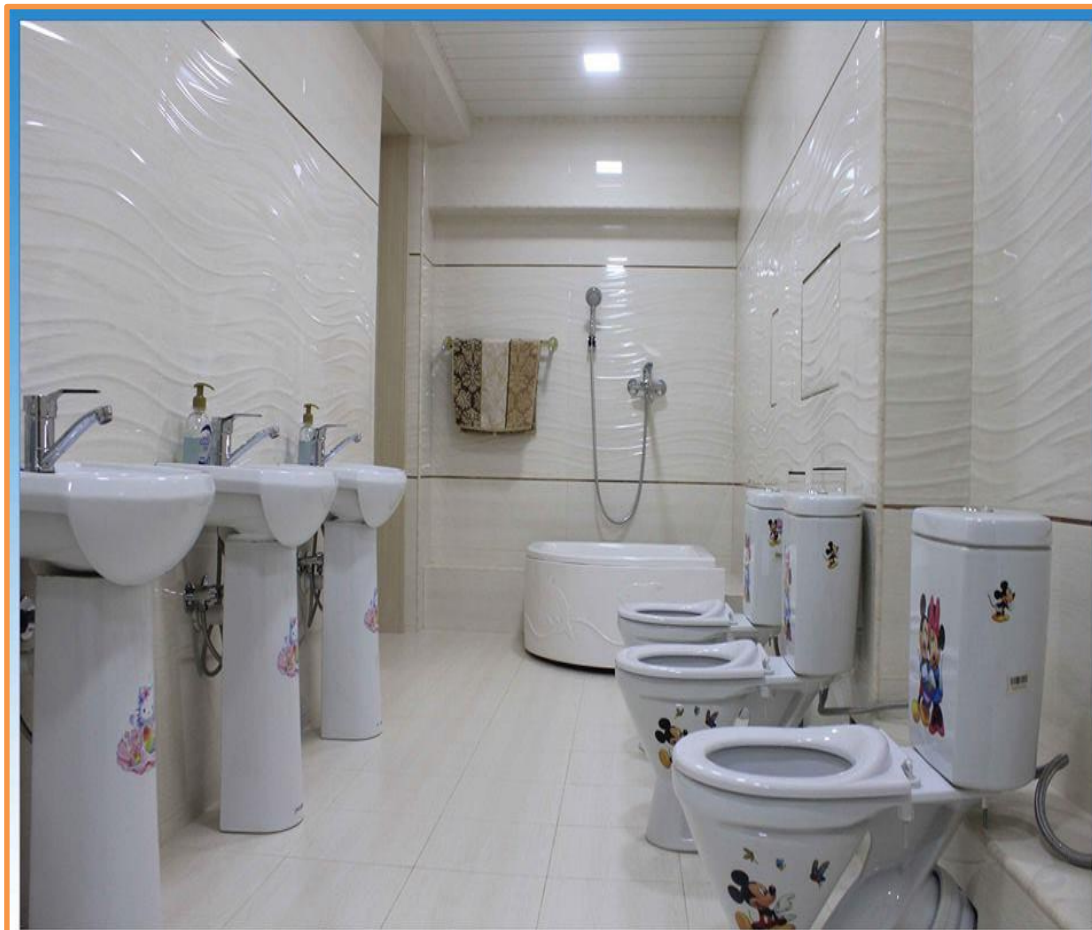

143- yil davomida kuzatilgan natijaga ko`ra 1865- yilda aholi soni 3mln 300 mingga teng bo`lsa, 2008- yilda 27 mln dan oshgani kuzatiladi

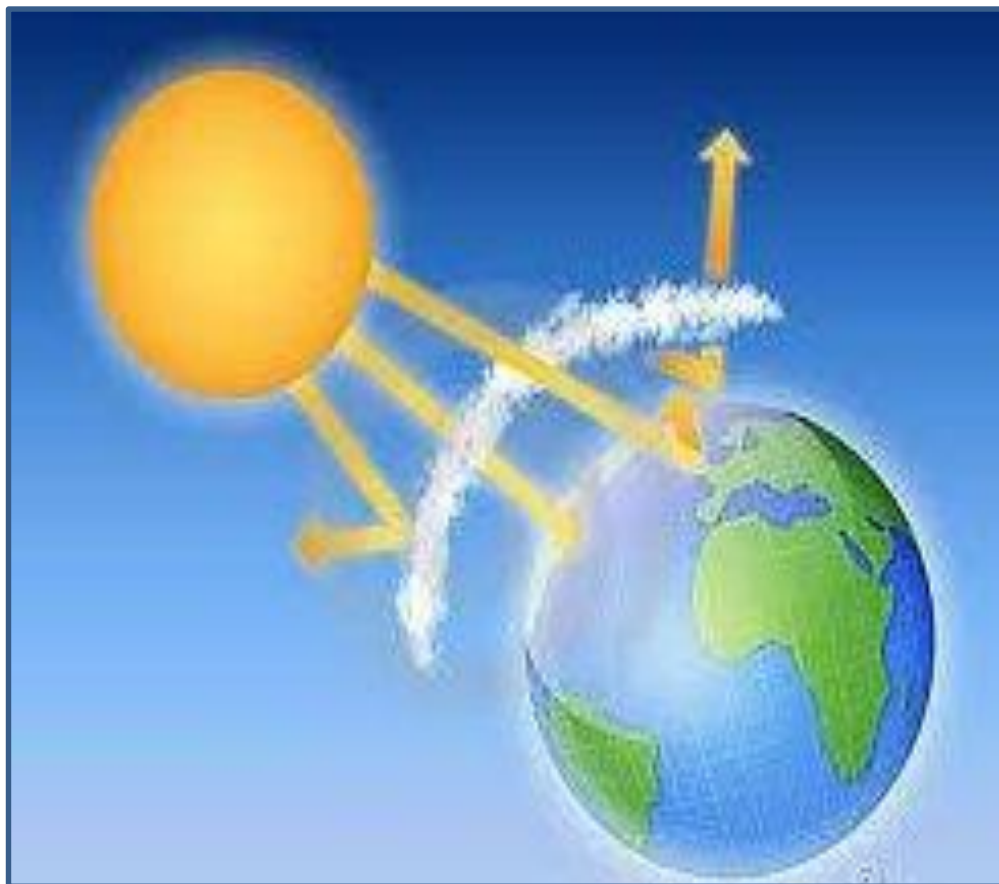

**Yoppasiga o`tkazilgan
tibbiy emlashlar
tufayli o`lat, chechak,
poliomyelit, qizamiq
kabi kasalliklar
tugatilishiga imkon
berdi**

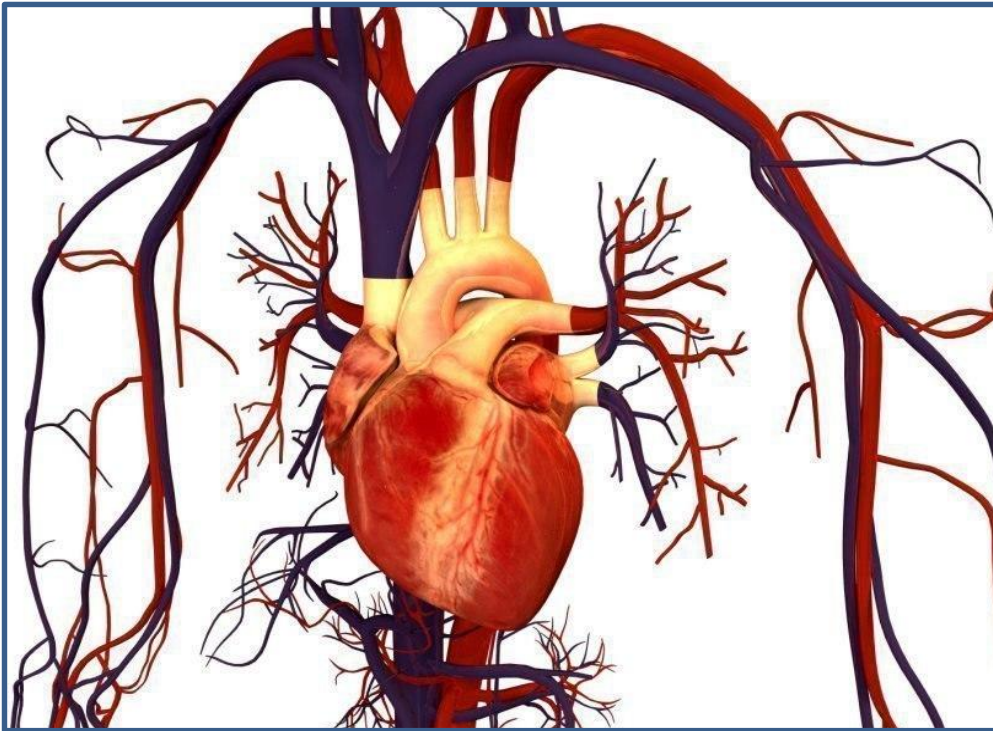
**Mustaqillikka
erishganimizdan so`ng,
sog`likni saqlash borasida
malakali kadrlar
tayyorlash, aholi yashaydigan
joylarda sanitariya gigiyena
xizmatlarini yaxshilash
ishlariga katta e`tibor**

Sog`likni saqlash borasidagi muammolar

Suv , havo , tuproq ifloslanishi, yer yuzida harorat va atrof muhitda radiatsiyaning ortib borishi inson salomatligi uchun zararli omil sanaladi.

Yurak qon tomir , allergik, onkologik kasalliklari keng tarqalishi, ortiqcha ovqatlanish, kam harakatlanish, psixologik ta`sirning ortib borishi asosiy muammolar hisoblanadi.

“Bordi-yu har bir kishi ovqatlanish qoidalariga amal qilsa 120 yil yashaydi” A. Donish Turli kasalliklardan saqlanish uchun odam organizmi tuzilishi haqida bilishi shart

Odam va uning salomatligi va ular o`rganadigan sohalarni juftlang

A	Anatomiya	1	Organizm hayotiy funksiyasi
B	Fiziologiya	2	Salomatlika mehnat sharoiti ta`siri
D	Gigiyena	3	Odam organizmi tuzilishi

Tibbiyot fanlari rivojlanishiga hissa qo`shgan olimlar va ishlari

A	Aristotel	1	Odam tanasi tuzilishi to`g`risida” asari muallifi
B	Mechnikov	2	Fanga aorta tushunchasini kiritgan
D	Veziy	3	Odam umrini uzaytirishga oid ishlar olib borgan

**Sogʻlom turmush tarzi inson
salomatligini yaxshilash va
muhofazasiga qaratilgan**

**E`TIBORINGIZ UCHUN
RAHMAT!**